

248598

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248598

สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว

THE RIGHT OF THE ACCUSED PERSON TO SEEK ADVICE AND
CONSULT PRIVATELY WITH HIS LAWYER

มนตรี เหล้าอำนวชชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

๒๐๐๕๓๕๖๖

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248598

สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว

มนตรี เหล่าอำนวยชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2554

**THE RIGHT OF THE ACCUSED PERSON TO SEEK ADVICE AND
CONSULT PRIVATELY WITH HIS LAWER**

MONTRI LAOAMNUAYCHAI

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2011

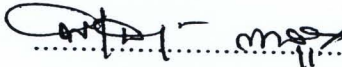

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

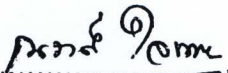
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สិทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบนายความเป็นารเฉพาะตัว
เสนอโดย มนตรี เหล่าอำนวยชัย
สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวาณิชย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

 ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

 กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวาณิชย์)

 กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ต่อศักดิ์ บุรณะเรืองโรจน์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตร์น้อมรัตน์)

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว
ชื่อผู้เขียน	มนตรี เหล่าอำนวยชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวนาณิชย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

248598

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1 วรรคหนึ่ง (1) และมาตรา 8 วรรคหนึ่ง (3) โดยศึกษาถึงหลักเกณฑ์ และแนวทางแก้ไขถึงวิธีการจัดการ เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว เพื่อความถูกต้องตามหลักการของกฎหมาย และช่วยสร้างความเสมอภาคให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในการต่อสู้คดี เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างแท้จริงหรือไม่เพียงไร

ผลจากการศึกษาพบว่า สิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว ยังมีข้อบกพร่อง เพราะเจ้าพนักงานของรัฐยังไม่ได้ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบทนายความเป็นการเฉพาะตัวอย่างแท้จริง โดยเจ้าพนักงานของรัฐยังไม่ได้จัดสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว อีกทั้งตามสถานีตำรวจ เรือนจำ และศาลบางแห่ง ยังไม่มีห้องพบทนายความเป็นการเฉพาะตัวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบและปรึกษาคดีกับทนายความ

ผู้เขียนเห็นว่าวิธีการที่จะทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว อันเป็นมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้อย่างแท้จริงนั้น ตามสถานีตำรวจ เรือนจำ และศาลจะต้องมีห้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิในการต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ หรือในกรณีที่สถานีตำรวจ เรือนจำ และศาล ไม่มีห้องพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ควรจะต้องจัดเตรียมสถานที่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย

Thesis Title	The right of The accused person to seek advice and consult privately with his Lawyer
Author	Montri Laoamnuaychai
Thesis Advisor	Associate Prof. Dr. Prathan Wattanawanit
Co-Thesis Advisor	Associate Prof. Narong Jaihan
Department	Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

248598

This thesis aims to study problems of the alleged offender or accused person to seek advice and consult privately with his lawyer in pursuant with the Code of Criminal Procedure, under the first paragraph (1) of Section 7/1 and the first paragraph (3) of Section 8 by studying criteria and solution of managerial methods in order to allow the alleged offender or accused person to seek advice and consult privately with his lawyer, to meet the validity of the principles of law, and to create equality for the alleged offender or accused person in litigation, to protect the right of the alleged offender or accused person truly.

The findings of this study showed that the right of the alleged offender or accused person to meet his lawyer privately is still deficient due to the state officials do not truly allow the alleged offender or accused person to meet his lawyer privately. The state officials do not provide some private meeting places for the alleged offender or accused person to meet his lawyer personally. Furthermore, the police stations, prisons and some of the court have not yet provide some meeting room for the alleged offender or accused person to meet and discuss the case privately with his attorney.

The author believes that some approach to allow the alleged offender or accused person to meet his lawyer privately which is a legal measure to protect the right of the alleged offender or accused person truly. The police stations, prisons, and the courts should have rooms for the alleged offender or accused person to meet and consult his attorney privately in order to allow the alleged offender or accused person to have the right in his litigation fully or in case at the police stations, prisons, and courts do not have rooms available for meeting an attorney

248598

privately, the government officials should arrange facility for the alleged offender or accused person to meet his lawyer personally to achieve justice for the alleged offender or accused person.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนพาณิชย์ ที่เป็นผู้แนะนำหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว และให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งท่านรองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ที่ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านสละเวลาอันมีค่า ยังคงช่วยเหลือให้คำปรึกษาและข้อแนะนำต่างๆ จนทำให้ผู้เขียนสามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลสำเร็จออกมาได้ ผู้เขียนกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความเมตตากรุณาแก่ผู้เขียนตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ท่านอาจารย์ ดร.พิรพันธุ์ พาลุสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ท่านอาจารย์ ดร.ต่อศักดิ์ บุรณะเรืองโรจน์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อบิดา มารดา ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนในการศึกษาเล่าเรียนตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนผู้เขียนจนประสบความสำเร็จ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณมรกต เหล่าอำนวยชัย ซึ่งเป็นพี่ชายของผู้เขียนที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เขียนขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแด่ พระคุณบิดา มารดา คุณมรกต เหล่าอำนวยชัย ซึ่งเป็นพี่ชายของผู้เขียน และบูรพจารย์ทุกๆ ท่าน ที่ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

มนตรี เหล่าอำนวยชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว.....	7
2.1 แนวคิดและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว.....	7
2.1.1 หลักนิติรัฐ.....	7
2.1.2 หลักความเสมอภาคกันในการต่อสู้คดี.....	9
2.1.3 เอกสิทธิคุ้มกันความลับในการติดต่อสื่อสารระหว่างลูกความกับ ทนายความ (Attorney - Client Privilege) 9	9
2.2 มาตรฐานสากล	10
2.2.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948.....	11
2.2.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966.....	11
2.2.3 กฎขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเยาวชนที่ถูกจำกัด อิสรภาพ ค.ศ. 1990.....	12
2.2.4 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ ค.ศ. 1955	12
2.2.5 หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก ค.ศ. 1988.....	13
2.2.6 หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของนักกฎหมาย ค.ศ. 1990.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในประเทศไทย.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.1 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิทธิ	18
2.3.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	18
2.3.1.2 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	21
2.3.2 วิธีการจัดการเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว	29
2.3.3 บทบาทของทนายความในการให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือ ทางกฎหมายแก่ผู้ถูกกล่าวหา	31
3. สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัวตามกฎหมายต่างประเทศ.....	34
3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	34
3.1.1 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิทธิ	34
3.1.1.1 รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา	35
3.1.2 วิธีการจัดการเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว	41
3.1.3 ผลของการไม่จัดสถานที่ให้มีความเป็นการเฉพาะตัว	46
3.1.3.1 การรับฟังคำให้การผู้ถูกกล่าวหาของศาล	46
3.1.3.2 สิทธิในการต่อสู้คดีหรือให้การโดยสมัครใจ	50
3.1.3.3 ความเป็นเอกสิทธิในการปรึกษาคดีระหว่างผู้ถูกกล่าวหา กับ ทนายความซึ่งต้องเป็นความลับ	50
3.1.3.4 สภาพบังคับ (Sanction) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพบทนายความ โดยไม่มีความเป็นการเฉพาะตัว	62
3.2 ประเทศอังกฤษ	64
3.2.1 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิทธิ	65
3.2.1.1 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	65
3.2.2 วิธีการจัดการเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว	68
3.2.3 ผลของการไม่จัดสถานที่ให้มีความเป็นการเฉพาะตัว	69
3.2.3.1 การรับฟังคำให้การผู้ถูกกล่าวหาของศาล	69
3.2.3.2 สิทธิในการต่อสู้คดีหรือให้การโดยสมัครใจ	73

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2.3.3	ความเป็นเอกสิทธิในการปรึกษาคดีระหว่างผู้ถูกกล่าวหา กับ ทนายความซึ่งต้องเป็นความลับ	74
3.2.3.4	สภาพบังคับ (Sanction) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพบ ทนายความโดยไม่มีความเป็นกรณีเฉพาะตัว	78
4.	บทวิเคราะห์สิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว	80
4.1	วิเคราะห์กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ระเบียบฯ ข้อบังคับฯ และแนวทางปฏิบัติในการพบทนายความของผู้ต้องหาหรือจำเลย	80
4.2	วิเคราะห์ผลของการไม่จัดสถานที่ให้มีความเป็นกรณีเฉพาะตัว	82
4.2.1	วิเคราะห์คำให้การของผู้ต้องหาจะรับฟังได้ในการพิจารณาคดี ในชั้นศาลหรือไม่	82
4.2.2	วิเคราะห์สิทธิในการต่อสู้คดีหรือให้การโดยสมัครใจ	83
4.2.3	วิเคราะห์สภาพบังคับ (Sanction) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลย พบทนายความโดยไม่มีความเป็นกรณีเฉพาะตัว	87
4.3	วิเคราะห์สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการพบทนายความเป็นการเฉพาะตัว	88
5.	สรุปและข้อเสนอแนะ	100
5.1	สรุป	100
5.2	ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม		121
ภาคผนวก		129
ก.	รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ครั้งที่ 2 (59/2524) 41/2524 วันอังคารที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2524 ณ สำนักงานคณะ กรรมการกฤษฎีกา	130
ข.	รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ครั้งที่ 1281-17/2544 วันพุธ ที่ 19 เดือน กันยายน พ.ศ. 2544. ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	133

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ค. ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 6 การควบคุม บทที่ 15 การให้
ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษาทนายความ..... 143

ง. ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 1 เรื่อง การเยี่ยมเยียนและ
ติดต่อของบุคคลภายนอกต่อผู้ต้องขัง..... 145

ประวัติผู้เขียน 148